

2024-06-11

Josefin Tengblad
Avdelningen för arbetsgivarpolitik

Till Medlingsinstitutet med anledning av Vårdförbundets eskalerade varsel om stridsåtgärder

Utökade konfliktåtgärder som träder i kraft 11/6 kl. 11.00

Tisdag den 28 maj mottog SKR och Sobona ett varsel från Vårdförbundet om utökade konfliktåtgärder avseende ett flertal av arbetsgivare ansluta till SKR respektive Sobona som är bundna av HÖK 22 med OFR Hälso- och sjukvård (Vårdförbundet).

De nya varslen avser stridsåtgärden arbetsnedläggelse, dvs. strejk, fr.o.m. den 11 juni kl. 11:00.

Arbetsgivare som omfattas:

De av SKR:s medlemmar som omfattas av varslet är enligt följande lista:

- Region Skåne
- Region Stockholm
- Region Värmland
- Region Västerbotten
- Region Västmanland
- Region Östergötland
- Västra Götalandsregionen

De av Sobonas medlemmar som omfattas av varslet är enligt följande lista:

- Danderyds Sjukhus AB
- Södersjukhuset AB

Berörda arbetstagare:

Varslet omfattar medlemmar i Vårdförbundet och enligt Vårdförbundet även oorganiserade inom avtalsområdet. SKRs bedömning är dock att

vårdförbundet inte kan ta ut oorganiserade arbetstagare i strejk, däremot kan oorganiserade arbetstagare välja att åberopa sin rätt att vara neutrala.

Pågående konfliktåtgärder

Sedan den 25 april råder nyanställnings- och övertidsblockad för samtliga regioner, och sedan den 20 maj råder en nyanställnings- och övertidsblockad för 29 större kommuner.

Den nyanställningsblockad som berörde regionerna upphörde den 4 juni hos samtliga regioner, inklusive hos den del av Region Gotland som utgör kommunal verksamhet, samt hos Sobonas medlemsföretag Södersjukhuset AB och Danderyds sjukhus AB. Nyanställningsblockaden kvarstår i de 29 kommunerna.

Sedan den 4 juni råder arbetsnedläggelse i fem regioner samt hos Sobonas medlemsföretag Södersjukhuset AB och Danderyds sjukhus AB. Sedan varslet nr 3 om arbetsnedläggelse inkom har dessa regioner kallat Vårdförbundet till förhandling med anledning av att man ansåg att delar av varslet var samhällsfarligt. De förhandlingarna resulterade i att Vårdförbundet drog tillbaka de delarna av sina konfliktåtgärder.

Konsekvenser

Omfattningen av de lagda varslen får stora konsekvenser då samtliga regioner och samtliga medlemmar inom Vårdförbundets stora medlemsgrupper redan är berörda av övertidsblockad och är berörda eller tidigare har berörts av nyanställningsblockad.

Samtidigt pågår också både övertidsblockad och nyanställningsblockad i 29 stora kommuner, vilket ökar belastningen på regionernas verksamheter ytterligare.

Merparten av de nu berörda regionerna och sjukhusen omfattas redan av den första arbetsnedläggelsen. Detta nya varsel om utökad arbetsnedläggelse påverkar därför regionernas vårdkapacitet ytterligare. Nedan följer en analys av vilka konsekvenser den senaste Vårdförbundets varsel (nr 4) om utökad arbetsnedläggelse får för tredje man (patienter, brukare, medborgare etc.) om det träder i kraft i sin helhet.

Verksamheter som påverkas

Bedömningen i de berörda regionerna är att denna utökad konfliktåtgärd kommer att drabba stora grupper av patienter, påverka vårdtiderna och gå

ut över både planerad och akut sjukvård. Vårdförbundets utökade varsel om arbetsnedläggelse är brett och slår bland annat mot följande verksamheter:

- 1177 sjukvårdsrådgivning
- Primärvården vårdcentral och närakut
- Planerad kirurgi inom bl a ortopedi, urologi, kvinnovård och medicin
- Vårdavdelningar, bl a för vård efter kirurgi och stroke
- Labb
- Blodgivning och blodprodukter
- Regional och nationell beredskap och säkerhet

De berörda arbetsgivarna bedömer att om varslet träder i kraft i sin helhet kommer det att innebära till exempel att patienter inte söker vård i tid, söker vård vid fel vårdinstans, att operationer behöver ställas in eller skjutas upp, att diagnoser missas eller förvärras, att patienter med kroniska livshotande sjukdomar inte kan få medicin och hjälpmedel förskrivna och inte den behandling de behöver i tid.

Att planerade operationer skjuts upp riskerar att leda till ökad smärta och lidande, samt psykisk ohälsa. Om de planerade operationerna skjuts upp finns också risk för att patienten blir utförsäkrad pga. långa väntetider och förlängd sjukskrivning. Utebliven operation för dessa patienter innebär dessutom ökad belastning på andra verksamheter.

Varslet skulle innebära att hela vårdflöden inom de berörda regionerna och sjukhusen påverkas, från telefonrådgivning och medicinsk prioritering i primärvården till undersökningar, behandlingar, operationer och eftervård hos sjukhusen. Det kan leda till allvarliga konsekvenser som risk för patientskador, ökat lidande och död.

Som Vårdförbundets varsel är lagt denna gång skulle det också få allvarlig påverkan på den beredskap som krävs av vården på både regional och nationell nivå med tanke på det förhöjda säkerhetsläge som råder. Varslet skulle förhindra möjligheten att bedriva akutverksamhet på sjukhus med en strategisk viktig placering i Sverige och att upprätthålla till exempel blodlager i en nivå som krävs för att klara en större olycka eller katastrof.

Samhällsfarlig konfliktåtgärd

De sju regionerna och de två sjukhus som nu är varslade om arbetsnedläggelse bedömer att om konfliktåtgärden träder i kraft enligt varslet kommer det innebära akut fara för liv eller risk för att bestående

ohälsa uppstår. Varslade stridsåtgärder från Vårdförbundet kan anses vara samhällsfarliga på grund av de betydande risker och negativa effekter de kan ha på patienters liv och hälsa, hälso- och sjukvårdssystemets funktionalitet och samhällets övergripande förmåga att upprätthålla välfärden.

Arbetsgivarna bedömer detta nya varsel om utökad arbetsnedläggelse som samhällsfarligt och har därför kallat Vårdförbundet lokalt till förhandling. De förhandlingarna, som genomfördes under förra veckan, har resulterat i att Vårdförbundet har dragit tillbaka stora delar av det här varslet.

Av de regioner som är berörda av övertidsblockaden är det flera som nu gör bedömningen att den konfliktåtgärden, som de initialt inte bedömde som samhällsfarlig, nu har övergått till att vara samhällsfarlig då den har pågått en tid och sommaren och semesterperioden infaller i närtid.

Med denna situation är det nu ett antal regioner som bedömer även det pågående varslet om övertidsblockad som samhällsfarligt och därför förhandlat eller ska förhandla lokalt med Vårdförbundet angående detta. I flera regioner har detta resulterat i att Vårdförbundet har dragit tillbaka delar av övertidsblockaden och/eller undantagit vissa verksamheter från övertidsblockaden.